

підготовку та підриває до неї довіру користувачів. Однак, заміна грошей іншим вимірником порушує цілісність, повноту та вичерпний характер обліку. Тому для усунення негативного впливу зміни грошової одиниці перед економістами, зокрема бухгалтерами, постає завдання у пошуку інструментів оцінювання елементів фінансової звітності у грошовому вимірнику однакової купівельної спроможності.

Олійник Я. В.,
канд. екон. наук, доцент,
докторант кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

Зміст організації бухгалтерського обліку не можна викласти у предметній формі. Він складається з норм, вимог, розпоряджень. Оперуючи ними, суб'єкти організації обліку (власники, керівники, головні бухгалтери) будують специфічну структуру, спрямовану на раціональне ведення облікового процесу. Тому організація обліку є галуззю наукового пізнання, результати якої не спостерігаються у вигляді фізичних предметів, речей. У неї, як й у всіх облікових дисциплін, немає оречевленого втілення в оточуючому фізичному просторі. Спроби побудови її теоретичної моделі мають базуватися на наявний багатовіковий практичний досвід господарювання з урахуванням змін, що відбуваються у економіці та суспільстві.

Організація бухгалтерського обліку є предметом вивчення лише з середини ХХ століття. Враховуючи цей незначний термін, у неї дотепер залишається багато недосліджених та невирішених питань різного ступеня складності. Насамперед, це питання, що стосуються сутності, напрямів розвитку організації обліку як сфери наукового знання.

У всьому різноманітті проблем і завдань, що ставляться до організації обліку, має бути визначена певна наукова основа, яка окрім універсальності до спільних галузей науки водночас мала би конкретну сутність та яку можна було б визначити як предмет наукових досліджень у галузі організації обліку.

У організації обліку, як і будь-якого наукового знання, є причини виникнення, розвитку і функціонування. На сьогодні для їх

дослідженням не сформовано окремої науки. Але, крім того, існують загальні основи економічної діяльності суб'єктів господарювання. Маючи онтологічний, характер, ці основи не є предметом суто бухгалтерського обліку.

Предмет теорії бухгалтерського обліку є способом заострення уваги на методологічних питаннях облікової науки, які можуть бути вирішені на теоретичному рівні за рахунок застосування методологічних підходів і парадигм, що є можливим саме на теоретичному рівні, який дозволяє більш широко та по-новому дослідити проблемні питання ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Цілком очевидно, що неможливо вирішити питання раціональної організації бухгалтерського обліку, залишаючись у рамках бухгалтерського обліку. І навпаки, вихід за межі предмету бухгалтерського обліку і разом з тим спільний об'єкт наукового знання, відкривають нові пізнавальні перспективи та напрямки розвитку.

Досліджуючи систему бухгалтерського обліку, організація бухгалтерського обліку виходить за межі теорії бухгалтерського обліку, фінансового обліку або управлінського обліку та вивчає питання, що стосуються організації й ведення обліку на різних рівнях регламентації (міжнаціональному, макро- та мікрорівні). Предмет організації обліку є способом виявлення проблемних аспектів, які можуть бути вирішені вже на теоретичному рівні. Саме ця дисципліна приділяє увагу функціонуванню системи бухгалтерського обліку в реальних умовах господарювання в сучасному економічному середовищі.

Організація бухгалтерського обліку вивчає проблеми, що входять до кола облікових дисциплін. Бухгалтерського обліку як науки, яка вивчає процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень, не достатньо для виконання головної мети бухгалтерського обліку у наданні користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства, як це передбачено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Організація обліку має вивчати не тільки обліковий процес на рівні суб'єкта господарювання, вона не тільки виходить за його межі, досліджуючи не тільки макрорівень, але й має вивчати питання державного регулювання бухгалтерського обліку та бути

також спрямована на пошук шляхів його удосконалення з урахуванням досвіду ведення обліку за різними моделями обліку.

Організація обліку вміщує правові регламенти в найширшому контексті міжнародної інтеграції та виявляє в них шляхи гармонізації. При цьому можливим результатом таких пошуків може стати, що різноманітність умов господарювання, які існують у кожній країні, на практиці призводять до малої вірогідності формування вичерпної універсальної моделі бухгалтерського обліку, здатної задовольнити на всі часи абсолютно всі держави. Доки розвивається світова цивілізація, з нею розвивається й бухгалтерський облік. Оскільки ніякі теорії не здатні врахувати реальність існування буття в цілому. Однаковою мірою це стосується будь-якої галузі знання, у тому числі й бухгалтерського обліку та його організації.

Осмятченко В. О.,
*д-р екон. наук, професор кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АСИМЕТРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Варто зауважити, що підсистема податкового обліку (розрахунків), в основному, побудована на обмеженнях щодо визнання витрат, тобто велика частина реально понесених підприємством витрат не ідентифікуються як витрати для цілей розрахунку та сплати податку на прибуток, таким чином, можна з упевненістю сказати, що першоджерелом асиметрії бухгалтерської інформації є штучні обмеження в рамках бухгалтерського обліку витрат для цілей оподаткування.

Аби усунути причини такого виду асиметрії інформації, пропонуємо здійснити реформу національної системи бухгалтерського обліку, суть якої полягає у спрощенні системи шляхом ліквідації податкового обліку (розрахунків) як явища та перехід на сплату податків на основі даних бухгалтерського обліку відповідно до П(С)БО (або так званого «фінансового обліку»). До речі, навіть назва «фінансовий облік» буде залишатися актуальною, оскільки фінанси охоплюють відносини зі сплати податків.

Запропонована реформа дозволить не тільки зменшити досить великий обсяг облікової роботи, але і зробити ведення бізнесу